

DZIENNIK URZĘDOWY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Katowice, dnia 5 września 2025 r.

Poz. 5131

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NPII.4131.1.528.2025 WOJEWODY ŚLĄSKIEGO

z dnia 29 sierpnia 2025 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr XVII/219/25 Rady Gminy Jasienica z dnia 31 lipca 2025 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr IX/98/19 Rady Gminy Jasienica z dnia 27 czerwca 2019 r., w sprawie ustalenia planu sieci publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Jasienica oraz określenie granic obwodów publicznych szkół podstawowych, od dnia 1 września 2019 r., w całości, jako sprzecznej z art. 39 ust. 8 w związku z art. 39 ust. 5 i 5a ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2025 r. poz. 1043).

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 31 lipca 2025 r. Rada Gminy Jasienica podjęła uchwałę Nr XVII/219/25 w sprawie zmiany Uchwały Nr IX/98/19 Rady Gminy Jasienica z dnia 27 czerwca 2019 r., w sprawie ustalenia planu sieci publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Jasienica oraz określenie granic obwodów publicznych szkół podstawowych, od dnia 1 września 2019 r. Uchwałę doręczono organowi nadzoru w dniu 1 sierpnia 2025 r.

W toku badania legalności przedmiotowej uchwały organ nadzoru stwierdził, iż uchwała Rady Gminy Jasienica podjęta została z istotnym naruszeniem prawa i powinna zostać wyeliminowana z obrotu prawnego z przyczyn opisanych poniżej.

Podstawę prawną do podjęcia przedmiotowej uchwały stanowi art. 39 ust. 5 i 5a ustawy Prawo oświatowe. Zgodnie z art. 39 ust. 5 wskazanej ustawy *rada gminy, z uwzględnieniem ust. 1 i 2, ustala plan sieci publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez gminę, a także określa granice obwodów publicznych szkół podstawowych, z wyjątkiem specjalnych, mających siedzibę na obszarze gminy, z zastrzeżeniem art. 88 ust. 2. W przypadku publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez inne organy, określenie granic ich obwodów następuje w uzgodnieniu z tymi organami. Uchwała rady gminy podlega ogłoszeniu w wojewódzkim dzienniku urzędowym. Ponadto art. 39 ust. 5a tej ustawy stanowi, że w uchwale, o której mowa w ust. 5, wskazuje się adresy siedzib szkół, o których mowa w ust. 5, oraz adresy innych lokalizacji prowadzenia zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych.*

Rada Gminy Jasienica, działając na podstawie wyżej wskazanych przepisów ustawy Prawo oświatowe, na mocy § 1 uchwały Nr XVII/219/25 z dnia 31 lipca 2025 r., dokonała zmiany załącznika do uchwały Nr IX/98/19 z dnia 27 czerwca 2019 r. w sprawie ustalenia planu sieci publicznych szkół podstawowych (...) nadając mu nowe brzmienie, jak w załączniku do przedmiotowej uchwały z dniem 1 września 2025 r.

Organ nadzoru zauważa, że zgodnie z art. 39 ust. 8 ustawy Prawo oświatowe *ustalenie planu sieci publicznych szkół, o którym mowa w ust. 5 i 7, następuje po uzyskaniu pozytywnej opinii kuratora oświaty o zgodności planu z warunkami określonymi odpowiednio w ust. 1, 2 i 5a-7a.* Uzyskanie pozytywnej opinii kuratora oświaty we wskazanym powyżej zakresie jest elementem niezbędnym, a jej brak ma wpływ na ocenę

zgodności z prawem uchwały w sprawie ustalenia planu sieci publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez gminę oraz określenia granic obwodów publicznych szkół podstawowych. Zdaniem organu nadzoru niewątpliwie przepisy te mają także zastosowanie w przypadku dokonywania przez organ stanowiący zmiany uchwały w przedmiotowym zakresie. Tym samym organ nadzoru stwierdza, że ustalając plan sieci prowadzonych przez gminę Jasienica publicznych szkół podstawowych, należało przed podjęciem takiej uchwały wystąpić do kuratora oświaty o wydanie opinii w tej materii.

Należy podkreślić, że we wskazanym wyżej przepisie jednoznacznie powiązано możliwość podjęcia przez radę gminy uchwały z uprzednim uzyskaniem pozytywnej opinii kuratora oświaty, nie przewidując przy tym żadnych odstępstw.

W orzecznictwie sądowno-administracyjnym podkreśla się, że „W przepisie art. 39 ust. 8 ustawy z 2016 r. – Prawo oświatowe przewidziano ograniczenie samodzielności samorządu terytorialnego uzależniając ustalenie planu sieci szkół (podstawowych oraz ponadpodstawowych i specjalnych) od pozytywnej opinii kuratora oświaty, przy czym ograniczenie to zostało wyznaczone zakresem opinii kuratora określonym w ustępie 8 artykułu 39 ustawy” (wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi z dnia 26 września 2018 r., sygn. akt III SA/Łd 519/18).

Jak ustalił organ nadzoru w niniejszej sprawie, podjęcie uchwały Nr XVII/219/25 Rady Gminy Jasienica z dnia 31 lipca 2025 r. nie zostało poprzedzone uzyskaniem pozytywnej opinii, o której mowa w art. 39 ust. 8 ustawy Prawo oświatowe. Jak wynika z informacji uzyskanych z Kuratorium Oświaty w Katowicach (znak pisma: ST.542.1.207.2025z dnia 13.08.2025 r.) projekt uchwały w sprawie zmiany Uchwały Nr IX/98/19 Rady Gminy Jasienica z dnia 27 czerwca 2019 r., w sprawie ustalenia planu sieci publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Jasienica oraz określenie granic obwodów publicznych szkół podstawowych, od dnia 1 września 2019 r. nie został przedłożony do zaopiniowania Śląskiemu Kuratorowi Oświaty. W ocenie organu nadzoru brak uzyskania pozytywnej opinii Kuratora Oświaty stanowi istotne naruszenie prawa.

Pojęcie „istotne naruszenie prawa” nie zostało zdefiniowane w żadnej z ustaw samorządowych, tak samo jak i pojęcie „sprzeczność z prawem”. Definicje te zostały wykształcone w drodze stosowania prawa. Przez „sprzeczność” przyjęło się rozumieć niezgodność z aktami prawa powszechnie obowiązującego, czyli z Konstytucją, ustawami, aktami wykonawczymi oraz powszechnie obowiązującymi aktami prawa miejscowego (por. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 9 grudnia 2003 r., sygn. akt P 9/02P 9/02, OTK-A 2003, Nr 9, poz. 100). Jak przyjmuje się w judykaturze, za istotne naruszenie prawa uznaje się takiego rodzaju naruszenia jak: podjęcie uchwały przez organ niewłaściwy, brak podstawy prawnej do podjęcia uchwały określonej treści, niewłaściwe zastosowanie przepisu prawnego będącego podstawą podjęcia uchwały, lub naruszenie procedury jej podjęcia.

Prawidłowa pod względem prawnym uchwała musi spełniać niezbędne wymagania zarówno w aspekcie materialnym jak i formalnym. Oznacza to, że treść uchwały musi być zgodna z przepisami prawa, a ponadto tryb jej podjęcia musi odpowiadać określonym procedurom. W katalogu formalnych warunków podjęcia kwestionowanej uchwały wyróżnić należy konieczność uzyskania pozytywnej opinii Kuratora Oświaty. Jeżeli przepisy prawa przewidują taki obowiązek w stosunku do określonych uchwał, to jego niewykonanie jest równoznaczne z istotnym naruszeniem prawa skutkującym nieważnością uchwały.

Wobec powyższego organ nadzoru stwierdza, że podjęcie uchwały Nr XVII/219/25 Rady Gminy Jasienica z dnia 31 lipca 2025 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr IX/98/19 Rady Gminy Jasienica z dnia 27 czerwca 2019 r., w sprawie ustalenia planu sieci publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Jasienica oraz określenie granic obwodów publicznych szkół podstawowych, od dnia 1 września 2019 r. zostało dokonane z naruszeniem art. 39 ust. 8 ustawy - Prawo oświatowe, co stanowi istotne naruszenie prawa, o którym mowa w art. 91 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym i uzasadnia stwierdzenie nieważności uchwały w całości.

Powyżej opisane uchybienie należy zaliczyć do kategorii istotnych naruszeń prawa. Chodzi tu o wady kwalifikowane, z powodu których cały akt lub jego część nie powinien wejść w ogóle do obrotu prawnego. W takiej sytuacji konieczne jest stwierdzenie nieważności aktu, czyli jego wyeliminowanie z obrotu prawnego z mocą *ex tunc*, co powoduje, że dany akt, czy jego część nie wywołuje skutków prawnych od daty jego podjęcia (zob. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 7 marca 2017 r., sygn. akt II SA/Wa 2197/16, wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie z dnia 24 stycznia 2019 r.,

sygn. akt II SA/OI 859/18, wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z dnia 9 stycznia 2019 r., sygn. akt II SA/Gd 693/18; CBOSA).

Przepis art. 91 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym stanowi, iż uchwała lub zarządzenie organu gminy sprzeczne z prawem są nieważne. O nieważności uchwały lub zarządzenia w całości lub w części orzeka organ nadzoru w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia doręczenia uchwały lub zarządzenia, w trybie określonym w art. 90.

Mając powyższe na uwadze, stwierdzenie nieważności uchwały Nr XVII/219/25 Rady Gminy Jasienica z dnia 31 lipca 2025 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr IX/98/19 Rady Gminy Jasienica z dnia 27 czerwca 2019 r., w sprawie ustalenia planu sieci publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Jasienica oraz określenie granic obwodów publicznych szkół podstawowych, od dnia 1 września 2019 r. – w całości, należy uznać za uzasadnione i konieczne.

Pouczenie

Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach, za pośrednictwem Wojewody Śląskiego, w terminie 30 dni licząc od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

z up. Wojewody Śląskiego
Zastępca Dyrektora Wydziału Nadzoru Prawnego

Iwona Andruszkiewicz